

„Svetlo svieta v tme, ale tma ho nepohltila.“ (J 1,5)

SVETLO PRAVOSLÁVIA

duchovný občasník pravoslávnej cirkevnej obce
Banská Bystrica

číslo 50, rok 2018

Drahí bratia a sestry v Christu,

*je zázrak Boží, že dnes držíte v rukách už 50. číslo duchovného občasníka **Svetlo Pravoslávia**. Tento časopis začal vychádzať zhruba pred 16 rokmi. Vtedy sme si ani netušili, či sa vám bude páčiť a akým smerom sa bude uberať. No váš záujem, príspevky, dotazy, články, rady a v neposlednom rade modlitby nás inšpirovali a vždy sme chceli, aby to „naše Svetlo“ svietilo, aby vás duchovne povzbudzovalo, aby*

jednoducho nezhaslo...

*Keď sa obzriem dozadu, vidím naše začiatky. Ako sme ho písali doslova na kolene. No čas neúprosne plynie, doba pokročila, technológie išli dopredu, kvalita papiera sa zlepšovala, a dúfam, že kvalita článkov sa nezmenila. Rada sa vraciam k starým číslam, rada si ich čítam a vtedy sa mi obnovujú spomienky a zážitky. A v mysli mám len jedno: **Vďaka Ti, Bože, za to všetko, čo si pre nás spravil a stále robíš.***

Na záver snád' len jedno pranie, aby toto číslo nebolo posledné, aby vychádzalo naďalej. A preto, prosím, píšete, prekladajte, posielajte nám svoje články, postrehy, dotazy. Lebo pravda je taká, že bez vás by naša práca nedávala zmysel.

Jana

Nositelia ducha

Prelešť – klam

Kto si uvedomí svoju slabosť, ten je blízko svojho uzdravenia a ľahko ho môže nájsť.
ctihodný Izák Sýrsky

Prelešť je poškodenie ľudskej prirodzenosti klamom. Prelešť je stav všetkých ľudí bez výnimky, ktorý je spôsobený pádom našich prarodičov. Všetci sa nachádzame v klame. Uvedomenie si toho je najväčšou ochranou pred prelešťou. Najväčšou prelešťou je myslieť si, že nie sme v prelesti. Všetci sme podvedení, oklamaní, všetci sa nachádzame v klamlivom stave a cítime potrebu oslobodiť sa pravdou.

svätiteľ Ignatij Brjančaninov

schiigumen Ján:

Blahoslavený je tvoj stav, keď sa cítiš úbohým a batolaťom medzi duchovne vzdelanými. Nezávid' takým a nesnaž sa o duchovné nadšenia. Mystici hľadajú také blahodátne pocity, a namiesto skutočného meditovania padajú do diabolskej prelesti. Pán dá človeku blahodátne city, ak má srdce očistené od vášní. V takomto stave boli svätí Otcovia. Nám hriešnikom ostáva modliť sa v pocitoch pokánia a prosiť Boha o pomoc v boji s vášňami.

V Pateriku je povedané: „Žiak povedal starcovi: „Takýto vidí anjelov“. Starec odpovedal: **„To nie je pozoruhodné, že vidí anjelov, no prekvapil by ma, keby videl svoje hriechy“**. Hoci je ten starcov výrok krátky, v duchovnom zmysle je veľmi hlboký, lebo najťažšie zo všetkého je poznať seba samého.

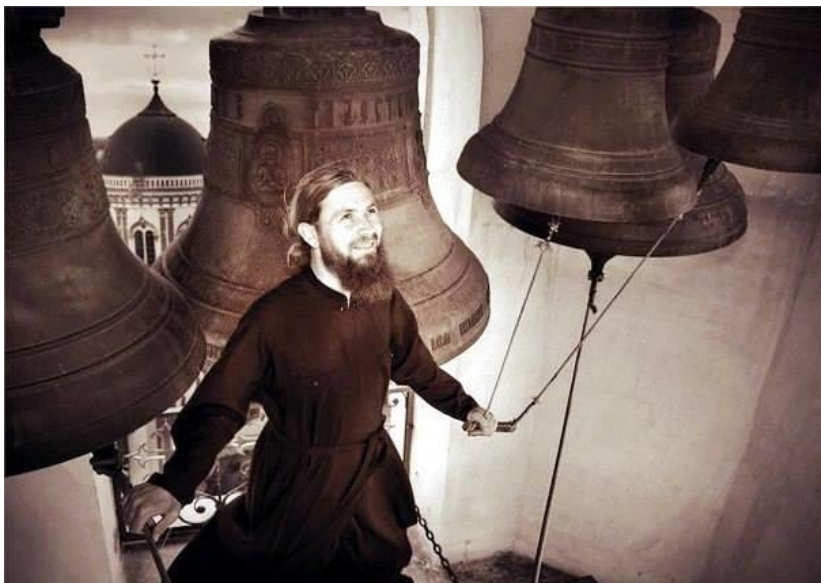
...pokoruj sa, dieťa, diabol je veľmi chytrý a my veľmi slabí. Ctihodný Makarij Veľký píše: „Poznal som ľudí, ktorí boli duchovne takí dokonalí, že na nebi videli slávu svätých a v takomto stave sa nachádzali šesť rokov. Hrozná je povedať, že zahynuli“. A ešte uvádza niektorých mučeníkov, ktorí padli po ťažkom mučení.

...sama si nepostrehla, že si sa nachádzala v domýšľavosti a myslela si, že už letíš do neba, no bez skutočnej, vnútornej pokory a absolútneho oddania sa do Božej vôle. Pán ti

zo svojej milosti do tvojho obyčajného života poslal nejakú zmenu a ty si hneď padla duchom a pocítila si sa nehodnou. V tomto spočíva pokora, že seba vidíš vždy nehodnou.

...v duchovnom živote je to tak podľa zákona duchovného poznania. Čím viac sa človek približuje k Bohu, tým viac sa vidí nedbalým a hriešnym. Chráň nás Boh, aby sme sa videli

spravodlivými. Nech nám pomôže Pán, nech nás ochráni pred večnými mukami.

Je veľmi smutné počúvať, že duchovní svoje duchovné deti učia počas modlitby predstavovať si obraz Spasiteľa, či Božej Matky, alebo iného svätého. Takýto spôsob modlitby je nesprávny, a dokonca škodlivý. Viem, že tí, čo sa tak modlili, poškodili svojim hlavám a chodili sa

liečiť k lekárom.

igumen Nikon:

Ak askéta vo svojom srdci nemá úprimný pocit hriešnosti a skrúšenosti, tak takýto askéta sa určite nachádza v prelesti.

Pán chce spasiť každého človeka. No nie každý človek v skutočnosti spásu chce. Slovom chcú byť všetci spasení, no v skutočnosti spásu zavrhnú... Nie hriechmi, lebo boli veľkí hriešnici, ako zbojník na kríži, ako Mária Egyptská a iní. Oni sa zo svojich hriechov kajali a Pán im odpustil. Takým spôsobom získali spasenie. Ale hynie ten, kto hreší, nekajá sa a sám seba z nich ospravedlňuje. Toto je to najhoršie a najtragickejšie.

Ak človek nevidí svoje hriechy, neznamená to ešte, že ich nemá. Znamená to, že človek nielenže v hriechu je, ale dokonca aj v duchovnej slepote.

Úspech duchovného života sa meria hĺbkou skrušenia srdca a pokory, bez ktorých je všetko márnosť alebo preleť.

Ak niet pokánia, tak je preleť.

Všetky rozpaky sú od diabla. Netreba ostávať v rozpakoch a hynúť v nich, ale odháňať ich modlitbou.

...správny stav...je charakterizovaný hlbokým uvedomením si svojej slabosti, svojej nemohúcnosti žiť tak, ako si to vyžadujú prikázania, milovať Boha tak, ako si On zamiloval

nás. Z takéhoto stavu sa rodí pocit skrušenia a plač srdca...

Každá udalosť, dokonca aj pád do veľkých hriechov môže poslúžiť k veľkému úžitku

a naopak, pôst, modlitba, bdenie a iné námahy môžu byť nielen škodlivé, no dokonca môžu človeka aj zahubiť, ak sú vykonávané nesprávne. Nesprávne je také konanie, ktoré privádza k vysokej mienke o sebe a pýche. Naopak, ak človek cez pády prichádza do pokory, sú pre neho lepšie ako podvihy.

Aj pýchou je možné plniť takmer všetky prikázania a byť tak nepriateľom Boha.

...prudkosť, hrubosť, krik, naliehavosť, toto všetko nie sú príznaky pokory, ale zjavnej pýchy.

Ak niet hlbokého uvedomenia si v srdci svojej nepotrebnosti, nebude ani silného pokánia. Znamená to, že človek alebo sa ospravedľuje, alebo si o sebe veľa namýšľa, alebo odsudzuje druhých, ale má voči niekomu nevraživosť a nenávisť, krátko povedané, je diablom podvedený, teda je v prelesti.

...iba priznanie si svojej nemohúcnosti, biednosti, hriešnosti, nezaplatiteľného dlhu pred Bohom a z toho prameniaci plač srdca, ktorý mali všetci Boží ľudia, je správnym duchovným stavom, ktorý chráni človeka pred pádom, vedie ho k duchovným darom, chrániac ich, ak ich dostane.

Keď budeme očakávať duchovné blahá, môže sa stať, že akurát vtedy ich nedostaneme. Správny stav duše je považovať sa za nedôstojného prijať akúkoľvek duchovnú útechu. Ctihodný Ján Lestvičník hovorí: „Rukou pokory odmietaj prichádzajúcu radosť, ako nedôstojný jej, aby si sa ňou nedal oklamať a aby si neprijal vlka namiesto pastiera“.

Askéta nemajúci plač srdca sa nachádza v duchovnej prelesti, teda v klamlivom stave, a ak sa nenapraví, môže padnúť do zjavnej démonskej prelesti a zahynúť. V súčasnosti sa toto všetko deje v nejasnej forme, ale deje, a veľká časť askétov dočasne alebo stále sa nachádza v prelesti.

Ak nezbadáme svoje hriechy, zaplačeme dvoj až trojnásobne, lebo to znamená, že naša duša zatvrdla, stratila zdravie vnútorného videnia. So zemnými poklonami prosme Pána: **„Daj, aby som videl svoje hriechy“**.

Kto seba nepovažuje za hriešneho, ten zišiel zo správnej cesty, odišiel do bahna pýchy

a prelesti, odišiel od Boha do *krajiny ďalekej* pást' pomyselné stádo sviň, do otroctva pyšných démonov.

Bez pokory dokonca aj tie najväčšie podvihy sú neúčinné a úplne môžu zahubiť človeka. V súčasnosti môžeme vidieť, že človek, ktorý sa len trochu viac pomodlí, prečíta Žalmy, postí sa, už si o sebe myslí, že je viac než iní, odsudzuje blížnych, začína učiť, keď ho o to ani neprosia, tým ukazuje svoju duchovnú pustotu a ako vzdialený je od Pána v *kraji ďalekom*. Boj sa vysokej mienky o sebe.

Všetci ľudia sú padlé prirodzenosti, všetci sú duševne chorí, ako aj ty, hoci z ďaleka nie všetci to vidia.

V širokom zmysle slova celé ľudstvo sa nachádza v prelesti. Úlohou kresťanstva je každého veriaceho človeka z toho stavu dostať. Ignatij Brjančaninov si v súlade s dávnymi učiteľmi myslí, že zbaviť sa prelesti a znovu do nej nepadnúť je možné iba pokáním a plačom srdca. Preleť je vysoká mienka o sebe, o svojom ume, o svojich duchovných zážitkoch a úspechoch. Opačný stav ukázaného, ktorý hasí všetky formy namyslenosti a postupne privádza k pokore, je kajúcny plač srdca.

Biedni sme my ľudia. Neberieme to, čo máme pri ruke, ale ťaháme sa za fatamorgánou, nepozerajúc na to, že už tisíckrát sme sa presvedčili o tom, že fatamorgána je iba fatamorgánou, a nie skutočnosť.

Ešte nechápete hĺbku pádu človeka, konkrétne jeho vnútorného *Ja*, chcejúceho konať svoju vôľu dokonca aj v dobrom,

čím aj to dobro stráca takmer všetku silu. Hľa, v čom spočíva hĺbka pádu. Utrvenie svojho *Ja* v čomkoľvek, a dokonca aj v dobrom je vzdialením sa od Boha, teda je hriechom. Toto je skrytý základ ľudskej a démonskej pýchy. Pán chce, aby človek zaprel seba samého.

Dávid, Abrahám, Jób, všetci svätí seba považovali za červy a horších než démoni. Prečo? Preto, že sa priblížili k Božiemu svetlu, v ktorom uvideli svoju špinu a ničotnosť. My to nevidíme preto, lebo sme ďaleko od Boha, dokonca sa vo vnútri skrývame pred Bohom, ako sa skrývali Adam a Eva po páde. A robíme tak stále dookola, namiesto toho, aby sme pred

Bohom odhalili svoje rany a prosili odpustenie a uzdravenie.

igumenija Arsenija:

Hľadať v sebe akýkoľvek duchovný stav je nerozumné. Či môže duša zatemnená hriechom okrem jediného zľutovania hľadať niečo iné?

On, bývala jasná hviezda vie, k akej sláve a blaženosti je pozývaný človek a zo všetkých síl sa snaží brániť napíňaniu Božej vôle spasiť človeka. Zamiešava svoju sladkosť do zla, aby ňou ulovil naše duše. My tu slasť nepriateľa máme radi a kvôli nej zamieňame večné blaženstvo.

Je potrebné poznať svoje schopnosti, je potrebné držať slová, ktoré zodpovedajú našim schopnostiam, schopnostiam nie znovuzrodeného človeka. „V pote tvári budeš jesť chlieb“. Či sme snívajú o duchovných videniach, veď sme sa ešte nespotili pri práci, aby sme získali svoj každodenný chlieb z pôdy nášho srdca, ktorá neustále rodí trnie a hložie? Pane, zmiluj sa nad nami pre Tvoje veľké milosrdenstvo.

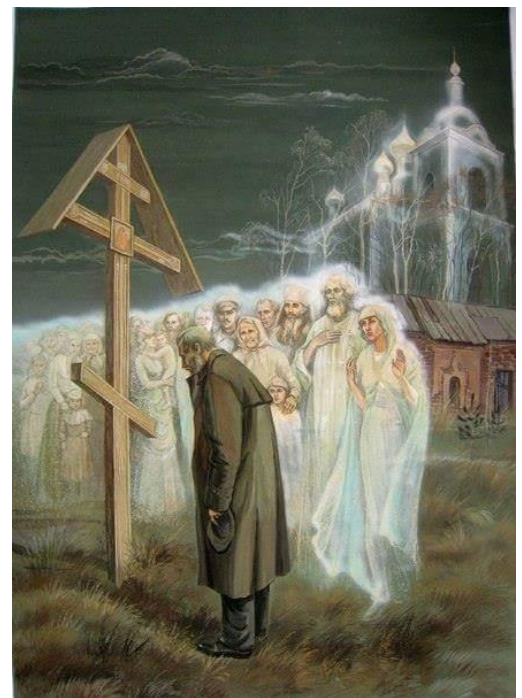
jerej Marek Ignacik

Jeroschimonach Serafim Rose

Prečo je dôležité mať pravoslávny svetonázor a prečo je ho ťažšie vybudovať dnes ako v minulých storočiach

3. časť

S takýmto postojom, s takým chápaním oboch, dobrých aj zlých vecí vo svete, je pre nás dosiahnuteľné **mať a žiť** pravoslávny svetonázor. To znamená Pravoslávny pohľad, ktorým budeme posudzovať celý náš život, nielen úzky okruh cirkevných záležitostí. Existuje falošný názor, ktorý je dnes nanešťastie tak široko rozšírený, že stačí praktikovať pravoslávie, ktoré je obmedzené iba na budovu chrámu a „formálne“ pravoslávne aktivity, ako napríklad modlitba v určitom čase alebo prežehňavanie sa. Tento názor spôsobuje, že v každej inej oblasti života môžeme byť ako ktokoľvek iný, bez problémov sa môžeme zúčastňovať na spôsobe života a kultúre našich čias, pokiaľ, samozrejme, nespácham hriech.

Ktokoľvek, kto si uvedomil, aké hlboké pravoslávie je, a aká veľká oddanosť sa vyžaduje takémuto spôsobu života od seriózneho pravoslávneho kresťana a opačne, keď pochopil, aké totalitné nároky má na nás súčasný svet, ľahko pochopí, aký nezmyselný je tento názor. **Človek je buď pravoslávny každú minútu každého dňa, v každom momente jeho života, alebo nie je pravoslávny vôbec.** Naše pravoslávie sa prejavuje nielen v našich striktných náboženských názoroch a postojoch, ale vo všetkom, čo robíme a hovoríme. Väčšina z nás si neuvedomuje kresťanskú, náboženskú zodpovednosť, ktorú máme v zdanlivo sekulárnej oblasti našich životov. Osoba, ktorá má skutočne pravoslávny svetonázor, žije pravoslávie a prejavuje sa ako pravoslávny kresťan v každom jednom aspekte svojho života.

Dovoľte nám teda položiť si na tomto mieste otázku: Ako môžeme kultivovať a podporovať tento pravoslávny svetonázor v našom každodennom živote?

Prvý a asi najviac zrejmy spôsob, ako to dosiahnuť, je neustále sa pridrižovať oporných pilierov kresťanského duchovného života a

všetkého, čo nám Cirkev poskytuje pre naše osvietenie a spasu. Čiže bohoslužby, sväté Tajiny, Sväté Písmo, životy svätých, diela cirkevných otcov. Človek by, samozrejme, mal čítať knihy, ktoré sú zrozumiteľné jeho vlastnej úrovni chápania a uplatňovať učenie Cirkvi v podmienkach vlastného života. Vtedy nás môžu knihy plodne viesť a meniť kresťanským spôsobom.

Avšak často sa stáva, že tieto zdroje kresťanského života sa na nás naplno neprejavia alebo sa dokonca neprejavia vôbec, a to hlavne preto, že voči nim a tiež voči nášmu vlastnému kresťanskému životu nezaujímame správny kresťanský postoj. Dovoľte mi povedať pár slov o tom, aký by mal byť správny kresťanský postoj, ak z nich chceme získať reálny úžitok a ak pre nás majú byť začiatkom skutočného pravoslávneho svetonázoru.

Po prvé, duchovný ošoh, ktorý získavame z týchto prameňov kresťanského duchovného života, je vo svojej podstate niečo živé a vyživujúce. Ak náš postoj k nim je len akademický a „knižný“, nezískame z nich taký úžitok, ktorý nám majú odovzdať. Čiže, ak čítame pravoslávne knihy, zaujímame sa o pravoslávie iba kvôli získavaniu informácií alebo aby sme sa pýšili svojimi vedomosťami pred druhými, uniká nám zmysel. Ak sa učíme o Božích prikázaniach a pravidlách jeho Cirkvi iba preto, aby sme boli „správni“ a odsudzovali „nesprávnosť“ druhých, uniká nám zmysel. Tieto veci preto nesmú ostať len v rovine myšlienok a abstrakcií, ale musia sa priamo „dotknúť“ celého nášho života a zmeniť ho. Tí, ktorí v čase akejkolvek veľkej krízy týkajúcej sa ľudských záležitostí, ako aj v dnešných kritických časoch, odovzdávajú celú svoju dôveru iba svojej vonkajšej učenosti, zákonom, kánonom a správnosti, tak tí to nebudú schopní ustať. Silnými jedincami potom budú tí, ktorým pravoslávna výchova vstúpila cit pre to, čo je skutočne kresťanské, u ktorých je pravoslávie v srdci a je schopné dotknúť sa srdca druhých ľudí.

Nič nie je tragickejšie než vidieť niekoho, kto bol vychovaný v pravosláví, má určitú predstavu o katechizme, prečítal niektoré životy svätých, má všeobecnú predstavu, za čo sa pravoslávie stavia, rozumie niektorým bohoslužbám, a pritom si neuvedomuje to, čo sa okolo neho deje. A svojim deťom odovzdáva tento život v dvoch kategóriách, jeden z nich je spôsob, akým žije väčšina ľudí, ten druhý je taký, ktorým žijú pravoslávni, avšak ten žije iba v nedeľu alebo keď číta nejaký pravoslávny text. Ak je dieťa vychovávané takto, s najväčšou pravdepodobnosťou si nevyberie pravoslávie. Ono bude iba nepatrnou súčasťou jeho života, pretože súčasný život je príliš atraktívny, príliš mnoho ľudí sa za ním ženie, zaberá príliš veľkú časť dnešnej reality. Ibaže by bol naučený, aký postoj k svetu zaujať, ako sa chrániť pred jeho negatívnymi účinkami a ako využiť pozitívne veci, ktoré v ňom sú. Čiže náš postoj začína práve teraz, musí byť pri zemi a normálny. To znamená, že musí byť uplatňovaný na reálne podmienky nášho života, a nie byť výsledkom nášho úteku, fantázie alebo nášho odmietnutia čeliť nepríjemným

skutočnostiam sveta okolo nás. Pravoslávie, ktoré je príliš abstraktné a lieta vysoko v oblakoch, patrí do vitríny a nie je schopné nám pomôcť v našom každodennom živote, už nehovoriac o spáse našich blížnych. Náš svet je pomerne krutý a neustále zraňuje dušu svojou surovosťou. My na to v prvom rade musíme reagovať kresťanskou láskou a pochopením, držiac sa pri zemi a prenechať aplikovanie hesychizmu a pokročilých foriem modlitby tým, ktorí sú schopní ich prijať.

Náš postoj nesmie byť egocentrický, ale musí smerovať von od nás a zasahovať tých, ktorí hľadajú Boha a zbožný život. Kdekoľvek je dnes početnejšia pravoslávna komunita, existuje pokušenie, že bude len spolkom vlastnej chvály, pochvaľujúcim si svoje pravoslávne cnosti a úspechy, čiže krásu našich chrámov a chrámového zariadenia, nádheru našich bohoslužieb a dokonca čistotu našej náuky. Ale už od čias apoštolov bol skutočný kresťanský život vždy neoddeliteľne spojený s jeho prenášaním na ostatných. Pravoslávie, ktoré je živé práve touto skutočnosťou, svieti vpred aj pre ostatných, a preto nie je potrebné zakladať „Oddelenie pre misie“, ktoré by túto činnosť vykonávalo. Oheň skutočného kresťanstva sa prenáša aj bez toho. Ak je naše pravoslávie niečo, čo si nechávame iba pre seba a iba sa tým chvastáme, vtedy sme mŕtvi, ktorí pochovávajú mŕtvych, čo je presne stav mnohých súčasných pravoslávnych

cirkevných obcí, dokonca aj tých, ktoré majú veľký počet mladých ľudí, ak nejdú vo svojej viere dostatočne hlboko. Nestačí povedať, že mladí ľudia chodia do chrámu. Musíme sa pýtať, čo do chrámu prinášajú, čo si z neho odnášajú a ak sa pravoslávie nestáva integrálnou súčasťou ich života, je skutočne nedostatočné povedať, že chodia do chrámu.

Náš postoj tiež musí byť milujúci a odpúšťajúci. Existuje istý druh zatvrdnutosti, ktorý sa vkradol do pravoslávneho života dneška: „Ten človek je heretik, nepribližujte sa k nemu“, „Ten je pravdepodobne pravoslávny, ale nemôžeš si byť úplne istý“, „Tamten je očividne špeh“. Nikto nepopiera, že Cirkev je dnes obkľúčená nepriateľmi, alebo že sú takí, ktorí sa

znižujú k zneužívaniu našej dôvery. Ale takto sa to deje už od čias apoštolov a kresťanský život v jeho praktickej sfére bol vždy určitým rizikom. Ak sa nám takéto postoj niekedy aj vyplácal, a prejavovali sme v tomto ohľade určitú opatnosť, nemôžeme sa vzdať našich základných postojov lásky a dôvery, bez ktorých stratíme jeden z pilierov kresťanského života. Svet, ktorý nemá Christa, je odsúdený byť neveriaci a studený. Naopak, kresťania musia byť milujúci a otvorení, inak stratíme Christovu soľ v našom vnútri a staneme sa podobní svetu, čiže dobrí iba na vyhodenie a pošliapanie.

Pozrime na seba, akí sme? Ak by sme mali trochu pokory, stali by sme sa štedrejšími, milosrdnejšími a odpúšťali by sme nedostatky druhých. Radi súdime ostatných pre zvláštnosti ich správania, nazývajú ich „maniaci“ alebo „šialení konvertiti“. Je pravda, že by sme sa mali mať na pozore pred skutočne nevyrovnanými ľuďmi, ktorí Cirkvi môžu spôsobiť veľkú škodu. No v skutočnosti nie je dnes serióznym pravoslávny kresťan tak trochu „bláznom“? Nezapadáme do spôsobov správania sa tohto sveta, ak by sme zapadali, nie sme serióznymi kresťania. Súčasne skutočne pravoslávne veriaci nemôže svet považovať za svoj domov, nevie si pomôcť, ale sám sa cíti, a okolím je vnímaný tak trochu ako „blázon“. Ak sa dnes človek snaží udržať ideál duchovného kresťanstva, dá sa v dospelosti pokrstiť alebo sa chce skutočne venovať modlitbe, je to dostatočný dôvod nato, aby ho, napríklad v ZSSR a v mnohých podobných krajinách, zavreli do blázinca. A tieto krajiny nanešťastie udávajú smer, ktorý zvyšok sveta nasleduje.

Teda nebojme sa, že budeme svetom považovaní za tak trochu „bláznov“ a pokračujme v praktikovaní kresťanskej lásky a odpúšťania, ktoré svet nikdy nemôže pochopiť, ktoré však vo svojom srdci potrebuje a dokonca po nich prahne.

Nakoniec, náš kresťanský postoj musí byť niečo, čo by som kvôli absencii lepšieho slova nazval nevinnosťou. Dnešný svet prisudzuje vysokú hodnotu sofistikovanej, sveta znalosti, „profesionalite“. Pravoslávie neprisudzuje žiadnu hodnotu týmto kvalitám, iba zabíjajú kresťanskú dušu. Tieto kvality sa aj dnes neustále zakrádajú do vnútra Cirkvi aj do našich životov. Veľmi často počúvam najmä entuziastických konvertitov, ktorí vyjadrujú svoju túžbu navštíviť veľké centrá pravoslávia, katedrály a monastiere, kde sa stretávajú tisíce zbožných a diskutujú tam o cirkevných záležitostiach. Človek vtedy môže cítiť, aké dôležité pravoslávie

je. Toto pravoslávie je však iba malou kvapkou v mori, ak sa pozriete na spoločnosť ako celok. Vo veľkých katedrálach a monastieroch je veľa ľudí, takže sa to javí, akoby to skutočne bola dôležitá vec. A ako často vídavam týchto istých ľudí v biednych stavoch po tom, ako sa oddávali svojim žiadostivostiam. Vídavam ich vracajúcich sa z veľkých pravoslávnych centier zatrpknutých, sklamaných, plných ohovárania a kritiky, nado všetko znepokojených iba tým, aby boli „správni“ a „korektní“, a tiež svetským chápaním cirkevnej politiky. Jedným slovom, stratili svoju nevinnosť, nesvetskosť, boli zvedení z cesty ich fascináciou týkajúcou sa svetskej stránky cirkevného života.

Toto, v rozličných formách, pokúša nás všetkých, a my s tým musíme bojovať tak, že si nedovolíme preceniť vonkajšiu stránku Cirkvi, ale vždy sa navrátíme k jedinej skutočne potrebnej veci, k Christovi a záchrane našich duší pred touto skazenou generáciou. My nemusíme ignorovať to, čo sa deje vo svete a v Cirkvi. V skutočnosti by sme to mali vedieť, avšak naše vedomosti musia byť praktické, jednoduché a prosté nie sofistikované a svetské.

dokončenie nabudúce

preložili pravoslávni katechumeni

(Prednesené roku 1982 v Monastieri sv. Hermana v Platine, štát Kalifornia, USA.)

Preložené z <http://deathtotheworld.com/articles/the-orthodox-worldview/>

Ruský preklad (aj s mp3) https://azbyka.ru/otechnik/Serafim_Rouz/pravoslavnoe-mirovozzrenie/

Moderná skúsenosť s prechádzaním mýtnic

Jeromonach Roman (Kropotov)

pokračovanie z minulého čísla

Časť 6

Iba keď som sa trochu upokojil, tak sme sa priblížili k novej mýtnici – mýtnici lahodenia bruchu. Odporné beztvaré bytosti na tejto mýtnici boli také škaredé, že človek mohol stratiť svoj rozum tým, že sa pozeral na toto vtelenie zla. Niektoré z nich boli veľkosti nákladného auta. Ich vonkajší vzhľad bol podobný utopeným ľuďom, ktorí strávili rok ležiac vo vode. Líder tejto mýtnice sa od ostatných líšil väčšou veľkosťou a zlobou. Mal obrovské čierne rohy. V strašných očných jamkách uviazol prázdny žraločí výraz. Vo svojej chlpatej labe držal pohár s niečím páchnucim a pravidelne z neho pil. Niektorí z démonov tancovali, iní jedli alebo bojovali, navzájom

sa hrýzli a bodali rohami. Všade sa rozprestieral neznesiteľný zápach a krik. Ale keď sme sa objavili, celé zhromaždenie obrátilo na mňa svoje beštiálne a nenávisťné oči.

Pozrite, čerstvé mäso! Zasmiali sa a vo všeobecnosti sa správali ako opilci.

Rád ješ? My vieme, že to máš rád. Spomínaš si na tieto tance? Koľko si na nich vypil hrnčekov piva? Jedenásť! A pokúsil sa dať nápoj svojmu priateľovi.

Tento deň – jedol si toľko, že si nemohol stáť na nohách. Podopierali sme ťa!

Vpadli do pekelného smiechu.

A pamätáš si tento deň? Koljan, ideš na stretnutie? Bol si taký opitý, že si ležal v kaluži svojho zvracania.

Koľko si vyfajčil cigariet, pamätáš si? A my si pamätáme každý takýto deň.

Spomínaš si na týchto ľudí? Ty si ich opil.

A tento si musíš pamätať – vtedy si si prvýkrát pichol (ihlu). Samozrejme, "pre spoločnosť!" A ako inak?

Potom si jedol príliš veľa.

A tu si sa opil do bezvedomia.

V tento deň si chodil s týmito ľuďmi.

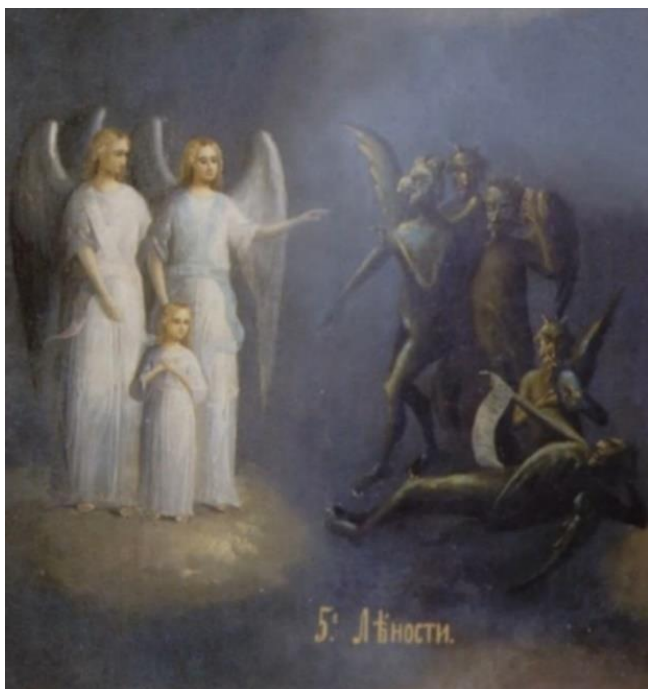
Nezachoval si tieto pôsty! Jedol si pohanské jedlá. Nemodlil si sa pred jedlami. Jedol si v noci, skrývajúc sa pred ostatnými.

Spomínaš si na tieto rožky? Milujem sladké – nie sú to tvoje slová?!

Opäť to bola jednosmerná hra. Naozaj som toto všetko urobil a veľa som si pamätal. Nejakým zázrakom tieto modrasté, žabám podobné charaktery vedeli o mne všetko! Kde, kedy a s kým som pil, čo som pil som a koľko som toho vypil, čo a kedy som jedol, koľko cigariet som vyfajčil a aké drogy som skúsil. Zvádzal som iných na pitie a cigarety. Volali mená ľudí, ktorí boli nainfikovaní a mojím zlým príkladom sa stali narkomanmi, alkoholikmi alebo ťažkými fajčiarmi. Mnohí z nich už od tohto aj zomreli. Moje pôsty boli samé pokrytectvo a farizejstvo. Bol som presýtený pôstnymi jedlami a nenasledoval cirkevné učenie. Pripomenuli mi, aj keď som ako dieťa vyberal kúsky cukru z perníka. Mali zapísané presné množstvo cukrovínok a žuvačiek, ich názvy, a dokonca aj cenu, ktorú som za ne zaplatil.

Bola tam, pravda, aj lož, ktorú som si všimol, ale z veľkej časti mali naozaj pravdivé a podrobné údaje o mojom živote. V mnohých ohľadoch mi pomohlo spovedanie. Anjeli často kládli moje pokánie voči hriechom. Proti tomu nebolo nič, čo by bolo proti – hriech bol odpustený a ak sa nestane znovu, potom by bol človek odňatý zo zodpovednosti za to. Ale ak to bolo znova zopakované, potom sa človek mohol zodpovedať aj za to, z čoho sa už pokajal, pretože bol znova vinný z toho istého zla. Bohužiaľ, to bol môj prípad. Démoni tlačili ťažšie a ťažšie, ponáhľali sa zobrať gurmána a ich spoločníka na pitie. Znova a znova prinášali moje nepokajané hriechy a požadovali odpoveď. Zdalo sa, že tie malé dvere záchrany, iba cez ktoré bolo možné uniknúť, sa pre mňa stávali čoraz užšie a nádej na spásu bola nereálna.

Nemáte nad ním moc, odpovedali Anjeli.

Nemôže ísť ďalej!

Nech dá odpoveď!

Áno, áno – nech odpovedá!

Spravodlivosť tu ešte existuje alebo nie?! – zavrčal démonský princ a hodil pohár do jedného zo sluhov, ktorý sa plazil pri jeho nohách. Ten vykrikoval a vrhol vystrašený pohľad na svojho pána.

Odstúpili sme od nich a dlho sme počuli kliatby v ich prejave, kým dav opitých zverov zmizol z nášho dohľadu. Iba teraz, keď sa

zmiernila búrka vášní, som si spomenul na modlitbu. Výkriky a obvinenia, stav vyváženia medzi smrťou a spásou mi nedali príležitosť vôbec sa modliť. Po zahĺbení sa do modlitby som od nej získal silu a útechu. Najdôležitejšie, že som nechcel počuť tento živočíšny hukot a vidieť prasaťom podobné ňufáky, ale nebolo možné sa im vyhnúť.

Napol som sa a zintenzívnil som svoju modlitbu, keď som počul blížiacu sa a rastúce bzučanie. Bola to piata mýtnica. Démoni na chvíľu pripravovali svoje zvitky a potom ma začali obviňovať za hriechy lenivosti a za všetky druhy zanedbanosti duše. Ich princ ležal na nejakej posteli a hnevivo ligotal očami.

Celý svoj život strávil v nedbalosti a lenivosti.

Pamätáš si, ako si rád spal po večeri? Opakoval si to z roka na rok!

A tu bol malodušný a v unylosti (skľúčenosti, depresii).

Vynechal liturgiu – pil s priateľmi, namiesto toho, aby bol v chráme! Nech sa za to teraz zodpovedá!

Spomínaš si na tento deň? Prespal si celý deň po žúre.

Nezabudol si na týchto ľuďí? Požiadali ťa, aby si sa za nich modlil, ale ty si sa nemodlil!

Z mnohých týchto hriechov som sa pokajal a Anjeli pokryli niektoré obvinenia, ale ešte tam stále bolo veľa hriechov. Som od prírody človek, ktorý sa nebojí práce a nie je náchylný k nečinnosti, a tobôž k parazitovaniu. Ale v živote sa stane všeličo a ako brázda za loďou, tak bol dlhý vlak mojich hriechov. Bol mi predstavený každý deň a počet hodín, ktoré som strávil z nedbalosti. Zrazu som videl naživo epizódu toho, keď

som bezcieľne po celý deň sedel v kresle a pozeral do prázdna. To, čo ľudia nazývajú krásnym a progresívnym slovo "depresia", je vlastne elementárna unylosť a dôrazne sa odsudzuje na tejto mýtnici. Démoni nazvali presný počet Liturgií, na ktoré som sa odvážil pristúpiť k sv. Prijímaniu (Tela a Krvi Christovej) bez náležitej prípravy. Povedali, koľko bohoslužieb som za svoj život minul z nedbanlivosti alebo zaoberaním sa inými záležitosťami. V tom istom čase jeden démon tvarom pripomínajúci zmes hrocha, nosorožca a orangutana s veľkým hrbom, vyšiel von a po cirkevnoslovansky zarecitoval 80-te Pravidlo 5. Všeobecného Snemu, ktoré vyraduje z cirkevného spoločenstva osoby, ktoré vynechajú tri po sebe idúce nedel'né bohoslužby. Súčasne tiež vymenovali číslo – koľkokrát som mal byť vylúčený z Cirkvi.

Nie je vôbec kresťan, pretože nepatrí do Cirkvi! Čo s ním robíte? Dajte nám ho!

Na to nie je Božie dopustenie.

A na to je? – ozvalo sa besovské knieža, - Spať a jesť – na to je?! Vyskočil z trónu a zavrčal:

My sme tu páni a my sa rozhodneme! On je náš podľa spravodlivosti!

Anjeli sa neobťažovali dávať márne vysvetlenia a my sme sa ponáhľali ďalej. Po nejakej dobe som sa spýtal Anjelov:

Čo oni vedia o spravodlivosti, keď len neustále ležia a infikujú ostatných k hriechom?

Radi sa odvolávajú na Božiu spravodlivosť, keď si myslia, že budú mať pre seba prospech. Ale zabúdajú na Božie milosrdenstvo. Vedia, že budú spravodlivo odsúdení na večné trápenie a veria, že na tomto základe majú právo požadovať rovnaký súdny proces nad ľuďmi. Slepí sú vo svojom nepokojnom hneve, ktorý ich definitívne zničí.

Anjel mi práve hovoril o Božom úsudku, keď sa objavili démoni zo šiestej mýtnice krádeže. Obklopili sa okolo nás a začali uvádzať, čo som kedysi ukradol. Ale Anjeli rozhodne odmietli všetky tieto obvinenia, pretože zo všetkého som sa už pokajal a v mojom dospelom veku som sa snažil to neopakovať. Potom ma démoni začali obviňovať z nepriamej krádeže, ukrývajúc a schvaľujúc niekoho iného krádež. Pripomenuli mi, keď som sa prihlásil k frázam (citátom) a myšlienkam iných ľudí, nazýval mojím to, čo moje vôbec nebolo. Vymenovali mi každý druh cestovania bez lístka, nazývaný počet vlakov, električiek, taxíkov, autobusov a trolejbusov, v ktorých som nezaplatil cestovné. Dokázali zistiť, že som odobral nejaké veci a nástroje z môjho pracoviska a nevrátil ich. Keď Anjeli povedali, že to všetko môžem napraviť, príšery vyvolali strašný výkrik a kričali, sťažovali sa na ich márnotrú prácu a neustále ma volali na odpoveď. Napokon nahnevane povedali:

Stretneme sa s tebou znova a potom ti už nikto nepomôže!

Táto hrozba ma veľmi vystrašila. S hrôzou som si predstavoval, čo by sa stalo, keby to bola skutočná smrť? Kto by mi pomohol, kto by vyplienil moje zabudnuté hriechy a dal mi ešte jednu šancu? Z tejto myšlienky sa stali neznesiteľne bolestivé. Aké sklamanie majú duše, keď sú ukradnuté smrťou z pozemskej márnosti a sú doručené na tento predbežný súkromný súd?

Chceš to vedieť?, spýtal sa ma jeden z Anjelov v odpovedi na moje úvahy.

Zrazu v tom okamihu som videl tisíce a tisíce duší, ktoré prechádzali mýtnicami. Boli všade a na rôznych úrovniach. Niektorí práve začali od prvej mýtnice a niektorí boli oveľa vyššie ako my. Niektorí čakali na svoj rad a niektorí boli testovaní niekoľkokrát naraz. Videli som a cítil ich strach a zúfalstvo. Ich tvár, skreslené hrôzou, boli bolestivé na pohľad. Mnohí plakali a plakali, ospravedlňovali a modlili sa za milosť. Veľmi často bolo počuť, že niekto požiadal, aby mu dali ešte jednu šancu a povedal, že pochopil a rozumie všetkému a teraz bude žiť správne. Ale často to boli márne prosby. Videli

som duše, ktoré boli unesené z mýtnic a odvádzané do ríše bolesti a ohňa. Divokí a neuveriteľne škaredí démoni zapišťali radosťou a vydali na svoje obete všetku svoju pekelnú zlosť. Kombinácia úžasu a strachu, nenávisti a radosti tvorili strašný koktail. V stave beznádejnej túžby márne zničenej doby života a toho, že už nie je možné čokoľvek napraviť sa rovná smrti, a moja duša bola úplne vyčerpaná z týchto skúseností.

Keď sme boli sami, pomyslel som si:

Aké je to hrozné! Prečo nikto na svete nevie o mýtniciach? – a počul som túto anjelskú odpoveď vo vnútri:

Mnohí nevedia. Iní vedia, zanedbávajú a zabúdajú. Kto sa skutočne drží v Christovej Cirkvi, neustále si pamätá na deň svojej smrti. Blahodar Boha za toto Jeho milosrdenstvo ku tebe.

(pokračovanie)

preklad: Ing. Branislav Šomodík

Biskupská utreňa (1. časť)

Táto prvá podoba rannej bohoslužby v Testamente pozostáva z dvoch častí. Prvá má názov „predúsvitná doxológia“ a druhá „zakončujúca doxológia“.

O prvej časti hovorí pamätný spis nasledujúce skutočnosti. Biskup zvoláva národ, aby sa bohoslužba uskutočnila do východu slnka. Biskup s presbytermi, diakonmi, inými klerikmi (ktorí okolo neho stoja) a veriacimi zvoláva: „*Slava Hospodu*“ (*Sláva Pánu*). Na tento počiatkový vozhlas ľud odpovedá krátkou frázou: „*Dostojno i pravedno jest*“ (*Je dôstojné a spravodlivé*).¹

Biskup ďalej čítal ranný hymnus (modlitbu): „*Dostojno i pravedno jest, da Ťa chvalim i voznosim, i Tebi ispovidujemsja, Bože vezdisuščij, im že vsja byša. Duši naši hori prostiraja, voznosim k Tebi, Hospodi, utrenneje chvalenije; premudrij, kripkij i mnohomiloserdnyj Bože, poručitelu i pokrove duš našich. Ťa chvalim, o Slove, roždennyj ot Otca prežde vik, iže jedin so svjatymi Tvojimi počivaješi, proslavlajemyj chvalami anhelov. o Tvorče, iže ne rukami byl sotvoren! o objaviteľu nevidimych svjaščestv čistych i neporočnych! Ty jesi javivij nam znak sokrovennaho tajinstva premudrosti i obiščavij nam bessmertnyj svit. Tebi slavu vozsyľajem rabi Tvoji v čistoj svjatyni Hospodi*“ (*Je dôstojné a spravodlivé, že Ťa chválime a vebíme, a Tebe sa vyznávame, Bože všadeprítomný, prostredníctvom*

¹ Skaballanovič, M., cit. dielo, s. 87.

ktorého všetko povstalo. Naše duše hore prinášame, vynášame k Tebe, Hospodine, ranný chválospev; múdry (najvyššia múdrosť), silný a milosrdný Bože, darca a záštita našich duší. Teba chválime, ó Slovo narodené od Otca pred vekmi, ktoré spolu so svojimi svätými prebývaš, oslavované anjelskými zbormi. Ó Tvorca, ktorý si nebol stvorený rukami! Ó, Ty, ktorý si našiel neviditeľné, čisté a nepoškvrnené tajiny! Ty si nám zjavil znamenie skrytého tajomstva najvyššej múdrosti a sľúbil nesmrteľné svetlo. Tebe, Hospodine, služobníci Tvoji prinášame slávu v čistej svätosti). Národ po tomto slávosloví spieval: „Ťa chvalim, Ťa blahoslovim, Ťa prevoznosim Hospodi i molimtisja Bože náš“ (Teba, Hospodine, chválime, Teba blahoslavíme, Teba oslavujeme a modlíme sa k Tebe, Bože náš).²

Biskup hneď pokračuje: „Bože, Otče svita, načalo žizni, podateľu poznania, bohatstvo krásoty, sozdateľu duš, vinovniče prekrasnoho, podateľu Svjataho Ducha, sokrovišče mudrosti, dilateľu blahych vešče, Hospodi, nastavniče v svjatyni, iže po mysli Tvojej mirom obladajaj i iže toho deržaj čistymi slovesy. Ťa chvalim, Syne Jedinorodnyj, pervoroždennyj i Slovo Otčeje, iže

vsju slavu Tvoju nam pokazavšaho, Jeho že naricajem pomoščnika i Otca Tvojeho roditeľa. Ty, iže imaši suščnosť nevidomuju, juže ni tliniju, ni moľ ne istreblajut, Ty iže tim, jelicj vsim serdcem na Ťa upovajut, udivľajaj ščedro, jaže anheli zriti želajut. Ty, iže straž vičnaho svita, i sokrovišč netlinnych. Ty iže mrak nas oderžavšij, chotinijem Otca Tvojeho prosvitivyj, iže iz propasti k svitu nas vozvedyj i ot smerti žizň nam darovavyj, iz rabstva k svobodi privedyj. Ty, iže krestom porodivyj nas Otcu tvojemu, evanhelijem Tvojim k vysoti nebesnoj nas vozvedyj, i proroki Tvojimi nas v nim uvirivyj. Ty, iže Toboju vodvorivyj nas v domu Otca svita. Daj, Hospodi, nam, da Ťa chvalim Boha našeho, da vsehda dostojno neprestannyje Tebi chvaly vossylajem, my rabi Tvoji, Hospodi“ (Bože, Otče svetla, počiatok života, darca poznania, bohatstvo krásy, Stvoriteľ duší, pôvodca ľúbezného, darca Svätého Ducha, pokladnica múdrosti, tvorca dobrých vecí, Hospodine, predstavený v svätosti, ktorý svojou myšlienkou (vôľou) ovládaš svet a držiš ho čistými slovami. Teba chválime, jednorodný Synu, prvorodený a Otcovo Slovo, ktorý si nám ukázal celú Tvoju slávu, Jeho voláme pomocníkom a taktiež i Otca. Ty máš nepoznateľnú bytnosť, ktorú rozklad ani mole neničia. Ty si tým, v ktorého všetci srdcom dúfajú, udivuješ mnoho, ktorého si anjeli vidieť neprajú. Ty si strážcom večného svetla a nezničiteľných pokladov. Ty, ktorý si nás držal pod mrakom, vôľou Tvojho Otca si nás osvietil, z priepasti k svetu si nás vyviedol a zo smrti si nám daroval život, z otroctva k slobode priviedol. Ty, ktorý si nás cez kríž zrodil k Tvojmu Otcovi, Tvojim Evanjeliom

² Uspenskij, N. D., cit. dielo, s. 13-14.

(dobrou zvestou) si nás k nebeskej výšave vyviedol a Tvojimi prorokmi si nás v Ňom utvrdil. Ty, ktorý si nás voviedol do domu Otca svetla. Daj nám, Tvojim služobníkom, Hospodine, aby sme chválili nášho Boha, nech dôstojne, neprestajne Tebe prinášame oslavu (chválospev)). Národ znova spieva: „Ťa chvalim, Ťa blahoslovim, Ťa prevoznosim, Hospodi, i molimtisja Bože náš“ (Teba, Hospodine chválime, Teba blahoslavíme, Teba oslavujeme a modlíme sa k Tebe, Bože náš).³

Biskup ďalej pokračuje: „Treticeju voznosim Ti chvalenije sije ot ust našich vo obraz carstvija Tvojeho, Syne Božij, iže vyše nebes, iže nad vsimi so Otcom, jehože vsemirnaja tvar voschvaľajet, i v strasi pred Duchom Tvojim trepeščet, jehože vsja priroda užasajetsja i sodrahajetsja i jehože vsjakaja pravednaja duša blahoslovľajet, k nemu že my vsi pribihajem. Ty, iže nepohodu, buri a vitry nam ukroščajaj, iže sodila nam pristanišče upokojenija i pribižišče ot istlinija, v nim že nadeždu zdravija vičnaho polahajem. Ty, iže morjami i volnenijami oburevajemym tichuju pohodu ustrojajaj, iže v bolizňach smirjajaj i tune isciľajaj, iže v temnicach soderžimym soprebyvajaj, iže nas ot petli smertnyja svobodivj, utišitel'u stražduščich, mučimych i tich, iže v horkoj raboti i na kresti istoščajut. Ty, iže vsjakoje ostrije ot nas otvodaj, iže kovarstvo satany ot nas stražajaj, iže toho zuby ot nas zapinajaj, i nam mužestvo podavajaj, iže vsjakoje zablůženije prohoňajaj ot nadijuščichsja na Ťa. Ťa, jehože tajinstvenno veličajut prorocy i apostoli, chvalim i my, Hospodi, i Tebi slavoslovije voznosim, da Toboju naučennyje prebudet vsehda upokojevajemymi Tvojim blahoslovenijem. Daruj i nam, Hospodi, da suhuby budem v ispolneniji povelinij Tvojich. Vsich nas v miloserdiji positi. Malych i velikich, imperatora i narod jeho, pastyrja i ovec jeho, ibo Ty, Hospodi, jesi Boh náš i blahoslovenno i chvaľno carstvo Tvoje, Otca, Syna i Svjataho Ducha, prežde vikov i nyini i vsehda i v rody rodov i vo viki bezkonečnych vikov“. (Tretíkrát Ti prinášame oslavu z našich úst na podobu Tvojho Kráľovstva, Synu Boží, ktorý si vyššie nebies, s Otcom si nad všetkými, ktorého všetko na svete chváli, a pred Tvojím Duchom sa trasie strachom, ktorého sa celá príroda bojí a žasne a všetky spravodlivé duše velebia, k Nemu sa všetci utiekame. Ty, ktorý nečas, búrky a vetry krotíš, ktorý si nám postavil prístav pokoja a útočište pred rozkladom (porušenosťou), v Ňom máme nádej večného zdravia. Ty, ktorý ohrozovaným vlnami na mori dávaš príjemné (tiché) počasie, zmierňuješ a liečiš bolesti, prebývaš s uväznenými, ktorý si nás zo smrteľného nebezpečenstva oslobodil, útecha trpiacich, mučených, ťažko pracujúcich a na kríži vyčerpaných. Ty, ktorý si od nás odviedol všetku ostrosť, zlobu Satana od nás oddaľuješ, jeho zuby od nás odvrhuješ, a nám dávaš hrdinstvo, ktorý všetko poblúdenie odháňaš od nádejúcich sa na Teba. Teba, ktorého tajomne velebia proroci i apoštoli, chválime i my, Hospodine, a Tebe prinášame slávoslovie, nech Tebou poučení prostredníctvom Tvojho požehnanja budú vždy pokojní (prebývať v pokoji). Daruj i nám, Hospodine, aby sme boli dôslední v plnení Tvojich príkazov. Všetkých nás navštív

---

³ Uspenskij, N. D., cit. dielo, s. 14-15.

milosrdenstvom. Malých i veľkých, cisára a jeho ľud, pastiera i jeho ovce, lebo Ty, Hospodine si náš Boh a blahoslavené a chválené je Tvoje Kráľovstvo, Otca, Syna i Svätého Ducha, pred vekmi i teraz i vždy a z pokolenia na pokolenie a na veky nekonečných vekov. Amen).⁴ Ľud zakončoval toto slávoslovie slovom „Amiň“.

V tejto doxológii vzdávame ranný chválospev, oslavu, poďakovanie Bohu, ktorý je milosrdný, ochraňuje a posilňuje naše duše. A taktiež aj Jeho Slovu, prebývajúcemu so svojimi svätými, nestvorenému, ktorý nám ukázal neviditeľné a čisté tajiny. Odkryl nám tajomstvá múdrosti a prisľúbil svetlo nesmrteľnosti. V druhej časti tohto slávoslovía, ktoré je taktiež obrátené k Bohu Otcu a Jeho Synovi, nášmu Stvoriteľovi a Vykupiteľovi, prinášame prosbu, aby nám Syn Boží dal možnosť neustále Ho oslavovať. Tretia časť je obrátená už len k Synovi Božiemu. Oslavujeme Ho a ďakujeme Mu za rôzne dobrodenia, dobrá, ktoré sme od Neho dostali. Prosíme Ho o pomoc pre tých, ktorí sa plavia po moriach, sú zatvorení vo väzeniach, trpia rôznymi chorobami, ťažko pracujú, sú mučení a ukrižovaní. Ďalej Ho úpenlivo prosíme, aby sme mohli kráčať v živote podľa Jeho prikázaní, aby obdaroval svojich malých i veľkých svojim milosrdenstvom, kniežatá i ľud, pastiera a jeho duchovné (slovesnoje) stádo.

Ďalej nasledoval spev žalmov a 4 biblických piesní, z ktorých jedna pochádzala od Mojžiša, ďalšia od Šalamúna (je možné, že sa tu myslí žalm 71. „Bože, daj kráľovi svoju súdnu moc...“, ktorý má v nadpise Šalamúnovo meno) a dve z prorokov. Testamentum menovite neuvádza, aké žalmy a piesne sa prednášali, avšak nám ukazuje pestrú formu ich interpretácie.⁵

Pri prednese týchto žalmov a biblických piesní sa uplatnili detský, mužský a ženský spevácky zbor. Testamentum hovorí, že „spievajú deti, dve panny, traja diakoni a traja presbyteri“. Po tomto prednese biskup alebo presbyter prináša doxológiu, ktorá sa zakončuje slovami: „Blahodať Hospoda nášeho so vsimi vami“ (Milosť Pána nášho so všetkými vami), na čo ľud odpovedal: „I so duchom tvojim“ (I s duchom tvojim).⁶ Takto sa završuje prvá, predúsvitná časť utrene.

Mgr. Jozef Nemčík, PhD.

⁴ Uspenskij, N. D., cit. dielo, s. 15-16.

⁵ Skaballanovič, M., cit. dielo, s. 88.

⁶ Tamže, s. 88.

Umelé oplodnenie, áno či nie???

Na úvod chcem napísať, že som sa nikdy nijako zvlášť nezamýšľala nad umelým oplodnením, počula som o ňom, no bytostne sa ma nikdy nedotýkalo.

Začnem pekne poporiadku. Dlhú som si hľadala prácu, a nebolo to vôbec jednoduché, keď človek vie, čo chce. Ja som to vedela. Chcela som prácu, ktorá by v prvom rade nebola proti Božím prikázaniam, ktorá by ma bavila, naplňala,

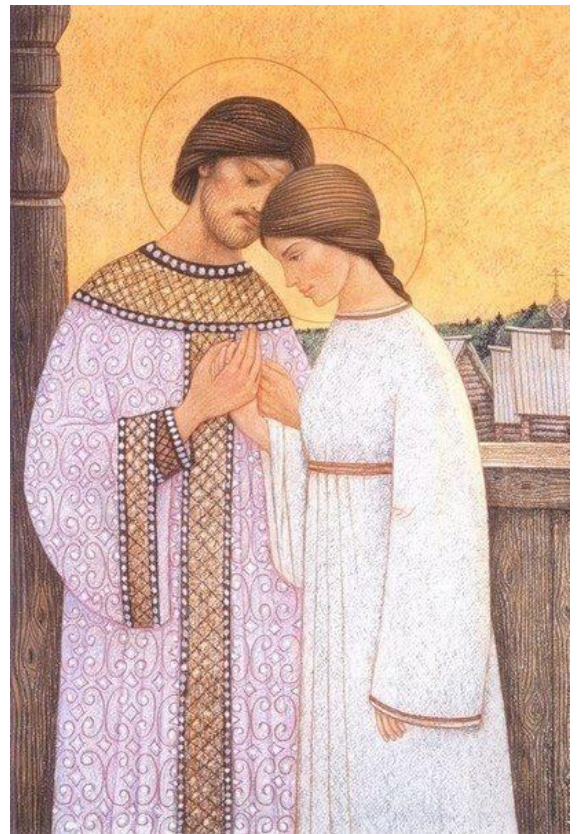
a nebola plná intríg a závisti ako v predchádzajúcom zamestnaní.

No prejdem k veci. Jedného dňa som sa dostala zhodou okolností na pohovor do Centra reprodukčnej medicíny. Hľadali niekoho na miesto recepcnej. Pohovor viedol starší pán, musím podotknúť, že vyzeral seriózne. Moja prvá otázka bola, či ich klinika nerobí potraty. Usmial sa,

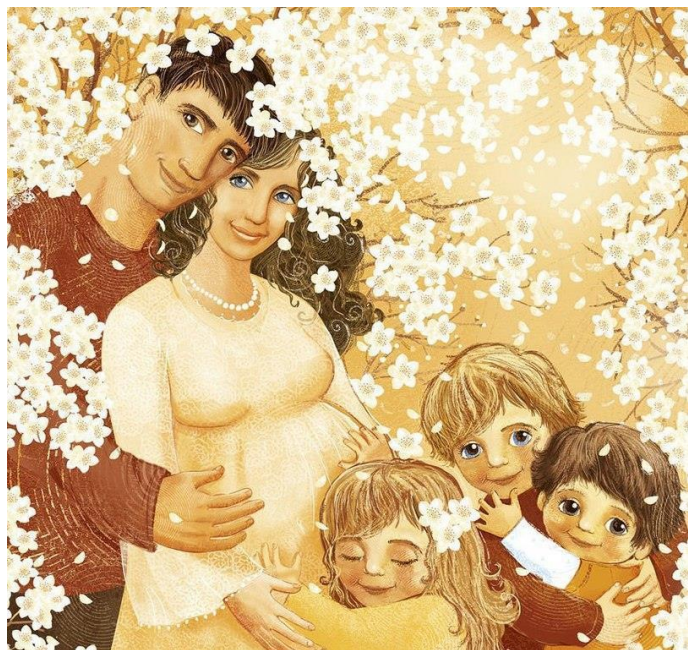
povedal, že nie, **oni deti nezabíjajú, ale dodal, že ich vyrábajú**. Mráz mi prebehol po chrbte pri tejto predstave. Ostala som zarazená. Rozprával ďalej, že čím ďalej, tým viac ich kliniku vyhľadáva viacej bezdetných párov. Väčšinou sú na chybe práve muži, ich neplodnosť je spôsobená predovšetkým nesprávnym spôsobom života, samou chémiou okolo nás. Už vtedy som vedela, že tú prácu robiť nebudem, pretože nemôžem a nechcem. Žiaľ, takéto praktiky sa v tomto svete dejú, ale ja nechcem a ani nemôžem byť ich súčasťou. Ďalšia vec bola tá, že tam sa pracovalo každý deň, aj v nedeľu, čo bolo zase pre mňa nemysliteľné. Rozlúčila som sa s tým, že o to miesto nemám záujem. Po príchode domov som začala študovať. Našla som si na internete materiál k tejto problematike a zostala som v nemom úžase, čo vlastne to umelé oplodnenie znamená. **Je to horšie, ako som si myslela!!!**

Pri pokusoch umelého oplodnenia sa používajú také ľudské zárodky, ktoré vznikli umelým oplodnením v skúmavke. Aj tieto zárodky sú ľudské zárodky, a ako takým patrí dôstojnosť, ktorá patrí ľudskej osobe a má právo na život od prvého okamihu svojej existencie. Je nemorálne vyrábať ľudské zárodky s úmyslom, že sa budú používať ako „biologický materiál“, poskytnutý k dispozícii. Nie všetky takéto embryá pochádzajúce z umelého oplodnenia sa dostávajú do tela ženy, niektoré sa zničia, lebo sú nadpočetné. Okrem toho z tých ľudských zárodokov, ktoré sa prenesú do organizmu ženy, viac ako 80 percent neprežije, zahynie. K takému ničeniu či obetovaniu ľudských zárodokov dochádza aj v tých najlepších centrách umelého oplodnenia. A tak ako Cirkev odsudzuje umelý potrat – čiže vraždu nenarodeného dieťaťa, zakazuje aj manipuláciu so začatým ľudským životom a aj usmrcovanie týchto ľudských bytostí. **Človek sa nevyrába a nie je materiál.** Niekedy sa rodičia pred narodením dieťaťa pýtajú na kvalitu jeho života. Pýtajú sa, či také dieťa, ktorému chýbajú isté kvality, má prísť na svet. Niekedy sa rozhodnú, že dieťa, ktorému bude chýbať istá kvalita, nemá žiť, nie je hodné života, bude rodičom a okoliu na ťarchu. Rozhodujú sa pre potrat, ktorý je uváženým a priamo chceným zavraždením ľudskej bytosti ešte pred jej narodením bez ohľadu na kvalitu jeho života. Totiž nielen duša človeka je pozvaná, určená a zameraná na život v nebi, na videnie Boha z tváre do tváre, ale aj jeho telo. Z tohto určenia vyplýva aj jeho dôstojnosť a svätosť. V tomto spočíva dôstojnosť a posvätnosť ľudského tela, duše a vôbec ľudskej osoby. Ešte hlbší dôvod jeho posvätnosti a dôstojnosti spočíva v jeho vykúpení.

Z tejto posvätnosti jasne vyplýva, že človek nikdy nemôže byť predmetom, vecou, objektom, ale je ľudskou osobou. Toto rozlišovanie medzi vecou a osobou je podstatné práve z hľadiska zorientovania sa v otázkach bioetiky. Vec je prostriedkom, ktorý sa používa na dosiahnutie nejakého cieľa. Osoba je však subjekt, ktorý nemôže byť degradovaný na predmet. Z tohto vyplývajú dôležité dôsledky pre ľudskú osobu práve z hľadiska bioetiky. Ľudskú

bytosť treba podľa biskupov rešpektovať a zaobchádzať s ňou ako s osobou už od jej počatia a preto má práva osoby, medzi ktoré patrí nenarušiteľné právo každej nevinnej ľudskej bytosti na život. Preto s ľudským zárodkom treba zaobchádzať ako s osobou, nie ako s vecou, predmetom. Cirkev učí, že žiaden cieľ, aj keď je sám o sebe ušľachtilý, ako predpoklad užitočnosti pre vedu, pre iné ľudske bytosti, alebo pre spoločnosť, nemôže nijakým spôsobom ospravedlniť pokusy na živých ľudských zárodkoch alebo plodoch v matkinom lone alebo

mimo neho, bez ohľadu na to, či sú schopné alebo neschopné samostatného života.

Používať ľudský zárodok alebo plod ako pokusný predmet či nástroj je zločinom proti ich dôstojnosti ako ľudských bytostí, ktoré majú právo na takú istú úctu, aká sa prejavuje už narodenému dieťaťu a každej ľudskej osobe. Osoba nemôže byť pokusným predmetom.

A v neposlednom rade sa narúša intimita medzi mužom a ženou, čím sa porušuje Božie tajomstvo, teda počatie dieťaťa. **Sprostredkovateľom má byť Boh, nie lekár, inak je to neprirodzené.** Navyše nie každé embryo končí v maternici, niektoré sú zmrazené, iné zničené. Je to neetické zaobchádzanie so životom. Problémom je aj narušenie čistoty manželstva – ak žena prijme spermie cudzieho darcu, je to, akoby mala pomer aj s niekým iným, nielen s manželom.

V Starom zákone sa spomína viac neplodných manželstiev. Vníмали sa ako Boží trest, páry sa preto modlili, snažili sa žiť bohobojne. Boh im potom požehnal a mali deti, hoci až vo vyššom veku.

Na záver len toľko, **naša Pravoslávna cirkev asistovanú reprodukciu neodporúča a je zásadne proti nej!** Ak pár neotehotnie napriek modlitbám, navrhuje, aby si vzal dieťa z detského domova. Poznám páry, ktoré si vzali deti z detských domovov, sú to krásne a poslušné deti, a dokonca sa na tých adoptívnych rodičov aj podobajú.

JT

Kapitola štvrtá: O tichej a neviditeľnej vojne

Teraz, keď vieme, kde sa bude bojovať vojna, ktorú sme práve rozpútali a čo a kde je naším cieľom, zároveň chápeme, prečo by sa naša vojna mala nazývať neviditeľnou vojnou. Celá sa totiž uskutočňuje v srdci a v tichu, hlboko vo vnútri nás; a to je ďalšia dôležitá skutočnosť, ktorú veľmi zdôrazňujú svätí Otcovia: nehovorte o svojom

tajomstve! Ak niekto otvorí dvere parného kúpeľa, teplo unikne a liečba stráca svoj účinok.

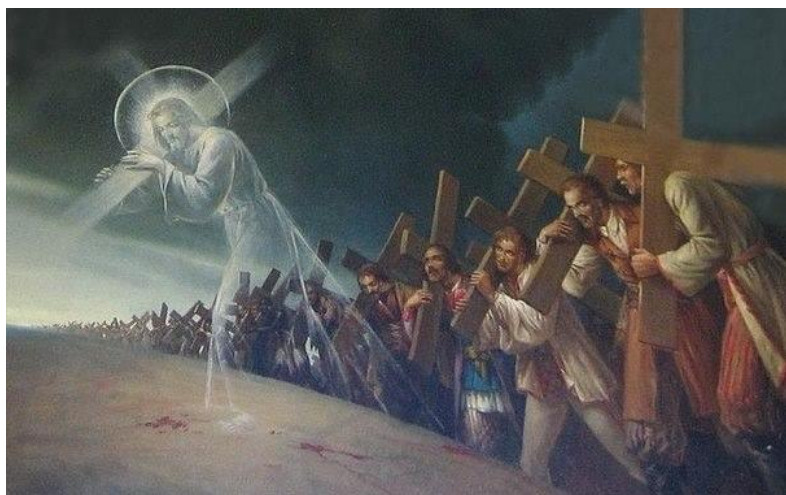
Teda nehovor nič nikomu o svojich najnovšie prijatých predsavzatiach. Nehovor nič o novom živote, ktorý si práve začal, alebo o experimente, ktorý robíš, a o tom, aké skúsenosti očakávaš. Všetko toto je len medzi tebou a Bohom a iba medzi vami dvoma. Jedinou výnimkou môže byť Tvoj otec-spovedník.

Mlčanie je nevyhnutné, pretože všetko táranie ohľadom vlastných záležitostí iba živí seba-záľubu a seba-dôveru. A tieto musia byť udusené predovšetkým! Skrz mlčanie rastie dôvera v Toho, ktorý vidí, čo je skryté; skrz ticho hovoríš s tým, ktorý počuje aj bez slov. Prísť k Nemu je tvojím úsilím a v Ňom by mala byť tvoja dôvera: Si upevnený vo večnosti, a vo večnosti nie sú žiadne slová.

Ďalej uznáš, že všetko, čo sa ti stane, veľké aj malé je poslané od Boha a má ti to napomôcť vo tvojej vojne. On sám vie, čo je pre teba potrebné a čo potrebuješ v danej chvíli: nešťastie a blahobyť, pokušenie a pád. Nič sa nedeje náhodne alebo tak, aby si sa z toho nemohol poučiť, tomuto musíš porozumieť po prvé, pretože toto je cesta, ktorou rastie tvoja dôvera v Pána, ktorého si sa rozhodol nasledovať.

Ešte jednu radu ponúkajú svätci: mal by si na seba nazerať ako na dieťa, ktoré sa začína učiť

prvé zvuky písmen a ktoré robí prvé vratké kroky. Všetka svetská múdrosť a všetky zručnosti, ktoré môžeš mať, sú úplne bezcenné vo vojne, ktorá ťa čaká a rovnako je bezcenné tvoje spoločenské postavenie a tvoj majetok. Majetok, ktorý nie je používaný v službe Pánovi, je bremenom a vedomosti, ktoré nie sú

činné v srdci, sú neúrodné, pusté a tým škodlivé, pretože sú trúfalé. Sú nazývané ako pusté, pretože sú bez tepla a nepestujú žiadnu lásku. Musíš teda opustiť všetku svoju učenosť a stať sa hlupákom, aby si sa mohol stať múdrom; musíš sa stať chudákom, aby si bol bohatý a slabochom, ak si praješ byť silným.

Tito Colliander (Way of the Ascetics)

preložil pravoslávny katechumen

K 90-tému výročiu narodenia archimandritu Nikona (Konevšija)

V januári roku 2018 sa jeden z najstarších klirikov Tuľskej metropolie Ruskej pravoslávnej cirkvi (RPC) – **archimandrita Nikon (Konevšij)** dožil 90 rokov. Narodil sa ešte v časoch Československa, bol Rusín. Vtedy si ani nevedel predstaviť, že jeho životná cesta bude úzko spätá s ďalekým Ruskom. V ťažkých sovietskych časoch sa mu podarilo obnoviť ne jeden chrám a tiež stál pri obnove celého monastiera – starej svätyne Tuľskej zemi, Belevskej Vvedenskej Makarievskej Žabinskej pustovni.

Tento starý monastier bol postavený v roku 1585 počas vlády cára Fedora

Ioanoviča Romanova, na základe ním darovanej gramoty, ktorá bola daná jednému blahočestivému startcovi Onufrijovi, čo zostavili belevskí pisári Nikita Grigorevič Rževský s kolegami. Po ťažkých rokoch smutného obdobia bolo potrebné obnoviť monastier, ktorý spálili Poliáci v roku 1615. Toho sa ujal stavec Makárij, meno ktorého monastier nosí do dnešných dní. V 20. storočí nastali pre monastier aj bratov v ňom nové

skúšky a to v prvom desaťročí sovietskej vlády, a tiež počas doby Veľkej vlasteneckej vojny. Počas bojov o mesto Beljev, pri ktorom sa monastier nachádza, pod streľbami artilérie boli zasiahnuté chrámy a budovy monastiera. Na konci 20. storočia sa predstaveným monastiera stal človek, ktorý bol zodpovedný a skúsený vďaka rokom, čo slúžil Cirkvi – archimandrita Nikon (Konevšij). Jeho zodpovednosť za všetky prijaté riešenia bola obrovská, lebo práve tieto riešenia sa ukázali veľmi dôležitými pri obnove monastiera.

Otec Nikon hovorí, že si vždy bral príklad zo svojho duchovného pomocníka a učiteľa – archimandrita Iova (Kundri – Zakarpatského starca), teraz už kanonizovaného Pravoslávnu Cirkvou. Vážil si ho pre jeho pracovitosť, jednoduchosť vzťahov, milosrdenstvo, miernosť – spomína predstavený **Žabinského monastiera**.

Životná cesta samého archimandritu Nikona je taktiež príkladom pre mnohých kňazov. Narodil sa v roku 1928 v dedine Drahovo, ktorá sa nachádza neďaleko od Chustu v Podkarpatskej Rusi. Pochádzal z mnohodetnej rusínskej rodiny, v nej vyrástli dvaja bratia a päť sestier! Jeho otec Ivan Fjodorovič bol kurátorom Sväto-Archanjelsko-Mihajlovského monastiera v dedine Drahovo-Zabrod'.

Ivan Fjodorovič, ako aj mnohí ďalší Rusíni, odišli na začiatku 20. storočia za prácou do Ameriky. Pracoval v bani, prijal každú i ťažkú prácu. Po svojom návrate na Podkarpatskú Rus sa oženil s pravoslávny dievčaťom – Annou Ivanovnou Roškovou. Jedna myšlienka zostávala v hlave Ivana Fjodoroviča počas práce v Amerike a aj po návrate do Podkarpatska – obnoviť monastier v rodnej karpatskej dedine. Čoskoro mohol vykonať svoje želanie. Vzal svoje úspory a v roku 1934 kúpil pozemky, kde tristo rokov predtým stál mužský pravoslávny monastier. Tieto pozemky dal cirkvi a pokračoval v obnove starého monastiera. Vasilij, ako volali otca Nikona, pásol v monastieri ovce a ako vedel, tak pomáhal v hospodárstve. Pracoval už od malého veku, privykajúc k práci a poslušaniu, ktoré sú dôležité v mníšskom živote.

No skoro pre Podkarpatsko nastali ťažké časy. 18. marca 1939 prišli do Zakarpatska maďarské vojská. Nezávislosť Zakarpatska, ako autonómnej časti Československa, bola zničená a teritória odobratá Maďarskom. V týchto neľahkých podmienkach bolo pravoslávny obyvatelstvu veľmi ťažko.

Vasilij (budúci otec Nikon) napriek tomu v roku 1942 po skončení školy prišiel do Sväto-Trojického monastiera v dedine Chust-Gorodilovo. Už po skončení vojny sa jeho učiteľom stal archimandrita Iov (Kundrja), v tom čase jeromonach, predstavený monastiera. Tu v skyte sa Vasilij učil majstrovstvu žalmistu, spieval v chóre, pomáhal v oltárnej časti. Spolu s ním tam boli jeho domáci, Rusíni, budúci kňazi Tuľskej eparchie: protojerej Serafim Chlanta, protojerej Michail Chlanta, schiarchimandrita

Isaakij (Motyl'), protodiakon Ioann Berdar. Všetci neskôr slúžili v Pravoslávnej Cirkvi v ďalekom Rusku...

V roku 1950 bol Vasilij Konešnjij postrihnutý na monacha. V roku 1956 po ukončení Moskovského duchovného seminára sa chcel vrátiť do rodného rusínskeho kraja, ktorý po vojne pripadol pod správu Ukrajinskej sovietskej socialistickej republiky. Otec Nikon chcel pokračovať vo svojom slúžení doma, ale po chruščovskom prenasledovaní Cirkvi v Zakarpatsku nebola možnosť ho prijať do bratstva alebo mu vydeliť farnosť. Otec Nikon

bol poslaný do Jaroslavskej eparchie, kde slúžil ako kňaz a spoluslúžiaci v chrámoch Ugliča, Ljubimova aj v katedrálnom sobore Jaroslavl'a.

Na jeseň v roku 1957 bol prevedený do Tuľskej eparchie, tam bol spoluslúžiacim v rôznych chrámoch a od roku 1991 sa stal riadiacim staviteľom a námestníkom Sväto-Vvedenskej Makarievskej Žabinskej pustovni. Vtedy metropolita Tuľský a Beljevskij Serapion určil predstaveného Sväto-Trojického chrámu Beljeva a to **archimandrita Nikona**, aby sa uchopil tejto funkcie.

V Žabyni v Znamenskom chráme a v Makarievskom chráme, v ktorom sa počas sovietskeho obdobia nachádzala škola, boli zničené okná, tie zakryli doskami, na stenách bolo vidno zničené tehly a schody boli zarastené trávou. Kaplnky nebolo a celkovo nič tam nezostalo. Len studňa mala krištáľovú vodu, na tú ľudia nikdy nezabudli.

Prvé bohoslužby v monastieri slúžil otec Nikon v Znamenskom chráme, kde bol urobený ikonostas s fotografiami ikon. Bohoslužby sa konali počas nediel' a sviatkov. No po otvorení monastiera v ňom kvôli mnohým príčinám nebolo bratstva. Nebol tam ani chrám pre každodenné modlitby a nebolo tam ani kde žiť... Vernými pomocníkmi otca Nikona pri obnove monastierkych budov sa stali jeho príbuzní Rusíni, ktorí spolu s archimandritom prekonalí mnoho prekážok. Do monastiera prichádzali pracovať aj predstavitelia bývalých dvorjanských rodov, známych obchodných mien, potomkovia zabudnutých beljevských kozákov, ktorých predkovia strážili hranice svojej domoviny. Ich všetkých, podľa slov archimandritu Nikona, spájala láska k svojmu kraju, k rodnému ohnisku. Želanie obnoviť pravoslávny monastier bolo obrovské. Monastieru pomáhala už aj obnovená Optinská pustovňa, kde sa starec Il'ij (Nozdrin) modlil za obnovenie jeho obľúbenej Žabynskej pustovne.

Pomaličky sa obnovil monastier, chrámy monastiera opäť začali dvíhať svoje hlavy, postavila sa ubytovňa, budovy pre bratov, kúpeľ pri prameni. Čoraz viac veriacich prichádzalo k svätému prameňu a aj k moščiam svätého Makarija. Od roku

2000 sa bohoslužby konali denne. Zvýšil sa počet bratov aj pomocníkov monastiera a 4. februára 2001, v deň osláv pamäti prepodobného Makarija, sa uskutočnila prvá bohoslužba v Makarievskom chráme. Po mnohých rokoch bol v ten deň tiež uskutočnený prvý monašský postrih.

V roku 2008 sa začali vo Vvedenskom chráme reštauračné práce, z neho v sovietskych časoch ostalo len niekoľko holých stien. Vvedenský chrám bol hlavným chrámom monastiera, preto aj jeho obnovenie sa stalo symbolom obnovenia nového života monastiera. Práce sa konali celý rok a v lete v roku 2010 bola celá budova so strechou úplne pripravená na osadenie kupol a krížov. 4. decembra 2011 bol chrám slávnostne posvätený metropolitom Tul'ským a Efremovským Aleksiom a biskupom Beljevským a Aleksínskym Serafímom.

Dnes monastier vedia aktívnu pastiersku, vzdelávaciu a misionársku činnosť medzi obyvateľstvom.

Spolu s modlitebným slúžením bratstvo vykonáva v širokom monastierskom hospodárstve celú radu poslušania. Ide o upratovanie a kúrenie v priestoroch, starostlivosť o teritóriu a tiež účasť pri stavebných prácach, príprava sena a zeleniny – všade je potrebné priložiť ruku k dielu. Monastier má svoj kravín, vtáctvo, včelín, ovocné sady, záhradu a v krásnom monastierskom jazere plávajú ryby.

Monastierska jedáleň slúži nielen pre monastier, ale aj mnohým návštevníkom a veriacim. V monastieri je taktiež nevelká knižnica s fondom, ktorý pozostáva zo svätootcovských textov a kníh cirkevnej histórie.

Obnovenie starého Vvedenského chrámu bolo zázrakom, skutočným zázrakom, ktorý môžeme všetci vidieť. Sláva Bohu, Presvätej Vládkyni našej Bohorodičke a prepodobnému Makarijovi, že my všetci môžeme byť svedkami týchto zázračných udalostí – hovorí otec Nikon.

Otec Nikon doteraz nesie poslušanie námestníka starého monastiera Tulskej a Belevskej zemi. Nezabúda na rodné Zakarpatsko, ktoré volá po starom názve Podkarpatskej Rusi, pamätajúc čas mladosti. Nehľadiac na svoj vysoký vek, každý rok prichádza do rodného kraja pokloniť sa moščiam svojho duchovného otca a učiteľa, **starca Iova (Kundri)**, ktorému, ako hovorí otec Nikon, je zaviazaný za výber svojej životnej cesty, nevyspytateľnej cesty Božej.

Autor: Maksim Chlanta, preklad Mgr. Jakub Surmik

Poučenia svätých otcov

"Duchovný život obvykle začína vtedy, keď sa naša situácia zdá byť bezvýhodisková. V tej chvíli sa človek učí obracať sa k Bohu a nespoliehať na vlastné úbohé sily a názory." (otec Serafim Rose)

"Veľkým zázrakom nie je vidieť anjelov, ale vlastné hriechy." Svätý Antonij Veľký

"Pokora, to je základ. Pyšný človek nie je schopný urobiť čokoľvek dobrého. Myslí si, že Boh je jeho dlžníkom, a nie naopak." (srbský patriarcha Pavel)

"Aby sme sa po spovedi ochránili pred opakovaním hriechov, snažme sa hlavne spočiatku, pokiaľ sme nezosilneli morálne, strániť sa kontaktov s ním. Teda vyhýbajme sa ľuďom a miestam, ktoré nás môžu zvádzať k pádu." (starec Kyrill Pavlov)

"Aby som i ja mohol vystúpiť po veľkom nebeskom schodišti lásky, musím sa sám stať kameňom, schodom tohoto schodišťa, na ktorý, smerujúc hore, budú nastupovať iní." (sv. Alexandra, posledná ruská cárovná, mučeníčka)

"Stráž sa všelijakého snaženia rozumového či telesného, ktoré je nad tvoje sily. Boh má rád pokoru, nerozumnú horlivosť v ťažkých výkonoch, nech už by boli akékoľvek, neprijíma, pretože je v nich pýcha." (sv. Ignatij Brjančaninov)

Prepodobný Antonij Veľký – „patriarcha púšte“, +356":

Hospodin chráni tvoju dušu do tej doby, pokiaľ ty chrániš svoj jazyk pred prázdnoslovím."

"Všetky hriechy sú pred Bohom ohavné, ale najohavnejšia je pýcha srdca."

"Nenadväzuj známosť so zlomyseľným človekom, priateľstvo so zlomyseľným je priateľstvo s diablom."

"Nerozmnožuj slová, mnohovravnosť ťa vzdáľuje od Ducha Božieho."

"Ústa nech vždy hovoria pravdu."

"Hriech, ktorý si spáchal, neskrývaj pred svojím duchovným otcom."

"Hospodin chráni tvoju dušu do tej doby, pokiaľ ty chrániš svoj jazyk pred prázdnoslovím."

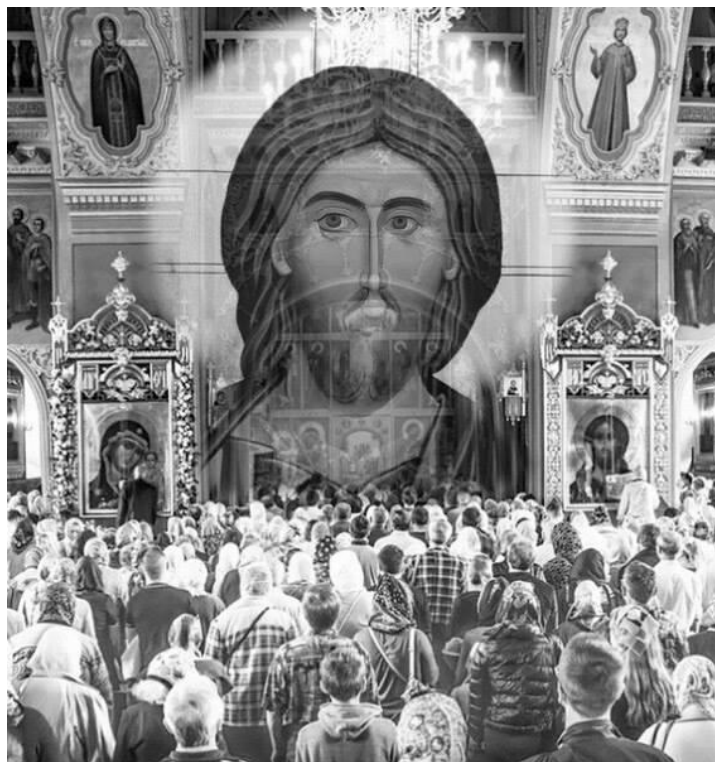
Jeden človek povedal zakladateľovi mníšstva Antonijovi Veľkému: "Si najväčším mníchom na celom Východe!" Antonij mu odpovedal: "Diabol mi už o tom vyprával."

Kresťania, tu nemáme domov. Táto zem nie je naša: súš bola stvorená pre zvieratá, more pro ryby, vzduch pro vtákov. Boh nás preto stvoril chodiacimi s hlavou k nebu, do hlavy nám vložil myseľ, aby sme sa vždy usilovali smerovať do nášho pravého domova, do Kráľovstva Nebeského. Tu, na tejto zemi, i keby sme sa stali kráľmi, nenájdeme pokoj. Tento svet je nám hostincom. Ved' keď cestujete, zostávate v hostinci len na jeden večer a potom sa usilujete čo najskôr vrátiť domov. Pamätajte, že tu nikto nemá svoju vlasť. Našou vlasťou je Kráľovstvo Nebeské. (Svätý Kozma Etolský)

Príde čas a ty od všetkých odídeš a i teba všetci opustia. Priatelia zabudnú. Bohatstvo ti už nebude k úžitku, krása uvädne, nebude síl, uschne telo, duša sa do tmy ponorí. Kto k tebe v tvojej samote a v temnote ruku pozdvihne? Len ľudomilný Christos, ak si si Ho vo svojom živote zamilovala. On ťa vyvedie zo tmy do svetla, zo samoty do Nebeského obecnstva. Premýšľaj o tom deň a noc a k tomu smeruj. Nech ti pomôže Christos, Kráľ lásky. (Sv. Nikolaj Velimirovič)

Je potrebné strážiť svoje myšlienky. Myšlienky bývajú dobré, bezvýznamné, ale tiež zlé. Tie posledné nikdy neprijímaj. Ak sa objaví pokušenie, hneď ho odsekni Isusovou modlitbou. A keď na to pokušenie budeš nahliadať a začneš ho rozoberať, tak sa na tebe samé vrhne, a ty sa o pokušenie začneš zaujímať. Očarí ťa a ty s ním začneš súhlasiť, začneš premýšľať, ako ho naplniť, a potom toto pokušenie učiníš skutkom.

A hľa, je tu hriech. Ďalej sú tu i také myšlienky, ktoré sa predstavujú ako nevinné, a pri tom nás môžu doviest' do veľkých pokušení a ťažkých hriechov. Psychiatri k tejto téme prinášajú výklady o psychoanalýze a ďalších, ale ako sa v tom máme vyznať, čo je dobré, a čo nie?! Preto neustále vzývajte k Hospodinovi: **Pane Isuse Christe, Syn Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym.**

(Starec jeroschimonach Michael Pitkevič)

NEPREHLIADNITE

„Kto skúpo rozsieva, skúpo bude aj žať; kto však hojne rozsieva, hojne bude aj žať. Každý (nech dá), ako si umienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia; lebo ochotného darcu miluje Boh.“

(Druhý list apoštola Pavla Korintským 9, 6-7)

**Zbierka na stavbu chrámu
v Banskej Bystrici:**

Bankové spojenie:

**IBAN: SK82 0900 0000 0051 0922
4043**

Z našej cirkevnej obce

Jelepomazanie vo vojenskej kaplnke vo Zvolene 24. marca 2018

Liturgia vopred posvätených darov

OZNAM

Všetkým sympatizantom pravoslavia oznamujeme, že nedeľné sv. liturgie sa v Banskej Bystrici a Zvolene konajú striedavo. Jednu nedeľu v Banskej Bystrici v DOME Slovenského misijného hnutia na Skuteckého ulici č. 4 (oproti bývalému kinu Hviezda) so začiatkom o 9:00 hodine a ďalšiu nedeľu v kaplnke zvolenského zámku vo Zvolene so začiatkom o 8:45 hodine. Všetky sviatočné bohoslužby (utrene, večierne, sv. liturgie), ktoré pripadnú na ktorýkoľvek deň v týždni okrem nedele, sa konajú vo vojenskej kaplnke veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene na ulici Jána Jiskru 10. Raz za dva mesiace sa koná svätá Liturgia aj v kaplnke na zámku vo Vígľaši. Ďalej všetkým záujemcom o duchovné rady, duchovné usmernenie, zodpovedanie otázok v oblasti duchovného života, či bližšie informácie o bohoslužbách odporúčame, aby kontaktovali duchovného cirkevných obcí cestou e-mailu: marek.ignacik@gmail.com alebo na telefónnom čísle: 0903 824 426. K dispozícii je naša stránka a to: www.pcozvbb.sk

Informácie o našom občasníku, možnosti jeho odoberania či prispievania doň dostanete na telefónnom čísle redaktorky časopisu: 0903 170 583.

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová,
Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica,
e-mail: jankasom@szm.com

www.pravoslavie.sk

